

Naravovarstvene ureditve v sklopu HE Brežice

Državni prostorski načrt za HE Brežice je poleg gradnje jezovne zgradbe in energetskih nasipov akumulacijskega bazena določil tudi izvedbo številnih naravovarstvenih ukrepov in ureditev tako zunaj kot tudi znotraj bazena, saj je bil objekt umeščen med dve območji Nature 2000 in v del struge reke Save, kjer je vladala pestra biotska raznovrstnost tako v vodi kot obvodnem svetu.

Na območju HE Brežice poleg naravovarstvenih ureditev trenutno poteka intenzivna gradnja energetskih nasipov. Da bodo dela javnega podjetja Infra še naprej potekala v skladu s terminskim planom, je največ odvisno od financiranja podjetja. To problematiko so obravnavali tako ob obisku članov državnozborskega odbora za infrastrukturo, okolje in prostor kot na seji vlade, ki je sprejela sklep, ki v letošnjem letu zagotavlja še 40,7 mio EUR, kar pomeni višino sredstev za nemoteno financiranje akumulacijskega bazena do konca leta 2016. Do leta 2019 mora država Infri zagotoviti skupaj 141,7 mio EUR. Največ denarja Infra potrebuje ravno letos, ko mora biti po terminskem planu akumulacijski bazen narejen decembra.

Nadomestni habitat za želve (foto: Nuša Vanič, Savaprojekt d.d.)

HE Brežice se nahaja na ravninskem delu spodnje Save, ki je v letih svojega preoblikovanja in poplavljanja ustvarila posebne življenjske pogoje za številne rastlinske in živalske vrste (orhideje, ptiče čebelarje, vodomce, bregulje, malega martinca, želve, dvoživke, kačje pastirje idr.). Kot nadomestni habitat za številne živalske vrste bo služila gramoznica Spodnji Stari Grad, vzhodno od nje

Duplasta in špranjasta lesena netopirnica (foto: Nuša Vanič, Savaprojekt d.d.)

je lociran nadomestni habitat za suhe travnike in gozdne površine, primerne za življenje sapsoksilnih hroščev. V severnem delu habitata že vzpostavljajo suhi travnik, južni del pa urejajo kot gozdno površino mehkolesnih drevesnih in grmovnih vrst. Na levem bregu Save bo nastalo mokrišče, ki bo urejeno delno kot plitve vodne površine in delno kot poglobitev v terenu. Namenjeno bo dvoživkam, kačjim pastirjem ipd. Vzhodno od gramoznice so uredili nadomestni habitat za želvo sklednico, saj so v preteklosti v mlakah, ki niso bile zaraščene z drevjem in grmičevjem opazili več želv. V globoki in plitvi vodi umeščajo trstičevja, ki služijo kot pomembno življenjsko okolje za vodne in obvodne živali ter ptice.

Potok Močnik urejajo kot nadaljevanje drenažnega kanala ob energetskem nasipu, zato je načrtovana širitev in poglobitev struge. Ohrani se obstoječa vegetacija in po končani ureditvi na določenih

odsekih zasadi nova. Območje Vrbine se je izkazalo za eno ključnih območij za ohranjanje populacije hrošča škrlatnega kukuja v Sloveniji. Za ohranjanje oz. povečevanje populacije so v obstoječe gozdove znotraj Nature 2000 vnesli večje število dreves oz. oblikovali t. i. ekocelice, ki so namenjene prehodnemu obdobju ohranjanja populacije hrošča, dokler se na območju Vrbine ne vzpostavijo in dozori topolovi nasadi, ki bodo omogočali nadaljnje ohranjanje vrste. Na območje DPN za HE Brežice, natančneje v obstoječe gozdove ter na mostove in bližnje zgradbe, so do zdaj postavili 30 od načrtovanih 77 netopirnic (lesenih in lesobetonskih), saj so na območju načrtovanega akumulacijskega bazena opazili devet vrst netopirjev. Poskrbeli bodo tudi za prehod za vodne organizme, in sicer bodo na levem bregu Save ob jezovni zgradbi izvedli položnejšo brežino, kjer v obliki sonaravno oblikovane struge načrtujejo prehod za vodne organizme.

Med ostalimi naravovarstvenimi ureditvami velja omeniti še nadvišanja terena ob avtocesti, pri čemer bodo utrjeni kupi, narejeni iz melja in humusa ter delno zasajeni z drevjem in grmičevjem, namenjeni umiku živali ob visokih vodah. Po izgradnji HE Brežice se bodo zasidli energetski nasipi, drenažni kanali, nadomestni habitat in določena območja, ki potrebujejo zasaditev zaradi povečanja varstva podtalne vode ali zaščite pred hrupom.

HE Brežice je prva hidroelektrarna na Savi s tako velikim številom nadomestnih habitatov in naravovarstvenih ukrepov. Uredba o DPN za HE Brežice med drugim tudi določa strokovno spremljanje izvedbe vseh naravovarstvenih ureditev in ukrepov, zaradi česar se je oblikovala skupina strokovnjakov za posamezna področja, ki redno spremlja izvedbo posamezne ureditve oz. ukrepa. Vlogo nadzornika posameznih del za področje narave je prevzelo podjetje Savaprojekt, v imenu katerega je o naravovarstvenih ureditvah in ukrepih v sklopu HE Brežice zapisala ekologinja **Nuša Vanič**.